

JAV VYRIAUSYBĖ ŽADA DAUG SUTAUPYTI

“KADA PRADĖS GERBTI KELEIVIUS?”

Nedidelis “Raudonųjų vėliavų” autoritetas Lietuvoj. Perna ir užpernai, kai tik laikraščiai paskelbė, kad pereinamąją “Raudonąją vėliavą” kažkas Maskvoj paskyrė Lietuvos prekytojams, tuose pačiuose laikraščiuose ėmė rodytis iš įvairių vietovių žinutės, kuriose pasakojama apie netvarką, apsilėidimą ir kitokius negražius trūkumus prekyboje. Iš to siūlėsi išvada, kad arba tos vėliavos buvo duotos nepelnytai, arba gal kitur — Rusijoje — su prekyba dar blogiau...

Dabar panašus dalykas kartojasi ir su geležinkeliais. Kovo 26 d. Tiesoj vilnietis iš skaičiavimo mašinų gamyklos rašė:

IŠ VISO PASAULIO

“Tiesoje š. m. vasario 14 dieną buvo išspausdinta žinutė “Geležinkelininkams — Raudonoji vėliava”, kurioje sakoma, kad Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos darbuotojai viršum plano pakrovė ir pervežė tūkstančius tonų krovinių, sumažino pervežimų savikainą, davė viršplaninį pelną. Tai labai gerai: liaudies ūkis laiku gavo planuotus krovinius. Tačiau šioje žinutėje nė vienu žodžiu neužsiminta apie keleivių pervežimą. Gal ši “smulkmena” neįeina į pagrindinius socialistinio lenktyniavimo rodiklius!”

Čia prasideda ištisas sąrašas atvejų, rodančių, kaip vėluoja ar iš viso “dingsta” Vilniaus priemiestiniai traukiniai, kiek dešimčių tūkstančių darbo valandų dėl to prarandama, kiek sugadinama žmonėms nervų ir sveikatos. Žodžiu, ištisia eilė kalbančių visiška priešiniga, negu dažnas “partijos ir vyriausybės” šlovinimas už “rūpestį visų pirma žmogui!”

Štai kaip, anot to laiško, atrodė Vilniaus — sostinės! — geležinkelio stoty:

“Dūrys iš perono beveik pastoviai užrakintas. Centriniamėjime iš stoties atidaryta tik viena siaurų durų pusė, pro kurią pastoviai ten ir atgal grūdasi žmonės.

“Laiptai tuneliuose susidėvėję. Todėl žmonės, ypač vyresniojo amžiaus, dažnai griūva, nučiuožia. Tuneliuose trūksta švaros. Iki šiol stotyje nepakankama informacija. Keleiviai bėgioja iš vienos platformos į kitą, ieškodami savo traukinio... Apie grubumą geležinkelyje jau daug buvo rašoma, tačiau keleivių aptarnavimas beveik nepasikeitė”.

Baigdamas, laiško autorius aiškina:

“Rašydamas laišką, tik vieno noriu: paaiškinkite skaitytėjams, kada pagaliau mūsų geležinkelininkai, apdovanoti pereinamąją Raudonąją vėliavą, pradės gerbti keleivius!”

Tiesa laiško idėjo, bet prašomo paaiškinimo nepridėjo... (E)

— Balandžio 1 d. Vilniuje miręs Aleksiejus Ivanovas nuo 1946 metų buvo komunistų partijos pareigūnas geležinkelininkų tarpe Lietuvoj, kurį laiką Kaune, paskui daugiausia Vilniuje. Kildes iš buvusios Pskovo gubernijos, prieš atsiunčiamas toms pareigoms į Lietuvą, buvo NKVD pareigūnas — kontražvalgybininkas rusų armijoje. (E)

— Praėjusią kovo 17 dieną Latvijos atstovo kvietimu New Yorke įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatinių atstovų pasitarimas. Buvo aptarti einamieji reikalai ir pasikeista nuomonėmis ryšium su spaudoje pranešaujama viršūnė konferencija. (E)

VIENA. — Rumunijos komunistų partijos laikraštis “Scinteia” dar kartą pabrėžė, kad Rumunija neleis Varšuvos pakto organizacijai įsakinėti rumunų kariuomenės daliniams ar įvesti savo dalinius į Rumunijos teritoriją. Laikraštis sako, kad tik legaliai išrinkti Rumunijos valdžios organai gali naudoti Rumunijos karines jėgas ir tik konstitucinės įstaigos, atstovaujančios Rumunijos liaudį, gali duoti užsienio jėgoms leidimą būti Rumunijos teritorijoje.

Laikraštis prideda, kad Varšuvos paktas buvo įsteigtas atremti imperialistų agresijai ir jų negalima naudoti jokiems kitiems tikslams.

TEL AVIVAS. — Izraelio premjerė Golda Meir atmetė Jordano karaliaus Husseino Washingtono paskelbtą taikos planą. Ji sako, kad arabai siekia tik vieno tikslo — sugrįžti į padėtį buvusią prieš 1967 metų karą. Jei jie tikrai siektų taikos, tai nerytų sėsti su Izraeliu prie derybų stalo. Kitos žinios iš Izraelio sako, kad įvairiuose susikirtimuose su arabais šį mėnesį jau žuvo 9 izraelitai ir 34 buvo sužeisti.

SAIGONAS. — Didieji Amerikos B-52 bombonešiai puolė prieš bunkerius visai netoli — apie 15 mylių nuo Saigono. Mieste drebėjo sienos ir langai nuo didžiųjų bombų sprogdimo.

GRAND FORK. — Potvyniai tebegresia viduriniųjų vakarų miestams ir kaimams. Padayrti lig šiol nuostoliai jau peržengė 5 mil. dolerių ribą. Raudonoji upė skirianti Minnesotą nuo Šiaurinės Dakotos pakilo 9 pėdas. Illinois gubernatorius Ogilvie aplankė šiaurines vietas, kurioms gresia Mississippi upės išsiliejimas.

LIMA. — Peru vyriausybė paskelbė, kad šią savaitę ji užmegs diplomatinis ryšius su Lenkija ir Vengrija. Ambasadoriai iš abiejų komunistinių valstybių jau atvyko į Lima.

TAY NINH. — Šis Pietų Vietnamo miestas labai nukentėjo nuo komunistų puolimo. Priešo raketa susprogdino amunicijos sandėlius. Žuvo 35 asmenys, sužeistų buvo virš šimto, o 150 dar laikomi dingusiais tarp namų griuvėsių.

OAKLAND. — Juodųjų Panterų grupėje atsirado skilimas. Grupė negrų išstojo ir apkaltino “panteras”, kad jų politika yra kaip “juodo Ku Klux Klanas”.

JERUZALĖ. — Izraelio generalas Dayanas pareiškė, kad greitai laiku reikia laukti Egipto kariuomenės bandymo persikelti per Suez kanalą. Izraelis tam esąs gerai pasiruošęs.

GARDNER. — Pagarsėjęs Kolumbijos universiteto istorijos profesorius dr. John Wuorinen mirė sulaukęs 71 metų. Jis parašė daug knygų apie Suomiją, švediją. Daug dirbo Amerikos suomių organizacijose.

Sovietinio jaunimo būrys, paimtas karo tarnybon. Viršuje jaunuoliai ruošiasi patikrinimui, o apačioje jiems jau nukirpti plaukai ir jie įvilkti į blogai gulančias uniformas. Niekur jaunimas nemėgsta pirmos kariškos eilutės, nes ji niekuomet nebūna pagal lūmėras.

SOVIETŲ MARŠALAS VĖL SUGRĮŽO IŠ R. VOKIETIJOS ČEKOSLOVAKIJON

PRAGA. — Čekoslovakijos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad sovietų karinės jėgos Čekoslovakijoje bus padidintos, tačiau vos dviem valandom praslinkus po šios pranešimo Pragos radijas vėl atsaukė tą žinią, sakydamas, kad iš oficialių šaltinių atėjo atšaukimas pirmojo vyriausybės komunikato apie papildomų sovietų jėgų Čekoslovakijoje prisiuntimą. Pirmoji žinia, faktams pasikeitus, esanti nepagrįsta. Šitoks dvejų pranešimų konfliktas labai sumaišė Čekoslovakijos gyventojus.

Ryšium su sovietų kariuomenės klausimu, kita žinia buvo paskelbta ir liko neatšaukta. Tai žinia, kad sovietų maršalas Andriejus Greško, kuris jau ilgokai viešojo Čekoslovakijoje, tačiau buvo išvykęs keturioms dienoms į Rytinę Vokietiją, vėl sugrįžo atgal į Pragą. Jis, kaip sakoma pranešime, lankė sovietų dalinius Vokietijoje. Greško yra sovietų gynybos ministras.

Vakarų žiniomis, sovietai Čekoslovakijoje laiko tarp 60 ir 70 tūkstančių karių. Minėtas pirmasis pranešimas sakė, kad daugiau karių ir ginklų šį mėnesį bus atvežta Čekoslovakijon, tačiau nesakė kiek.

Patikimi šaltiniai tvirtina, kad maršalo Greško sugrįžimas Čekoslovakijon rištinas su paskutinia Slovakijos komunistų vado Gustavo Husako kalba, kurioje jis puolė Čekoslovakijos partijos vadovybę ir kritikavo ją už priešsovietinę laikyseną. Manoma, kad ateinantį ketvirtadienį Čekoslovakijoje bus bandoma pakeisti vyriausybę ir partijos vadovybę. Tą dieną susirenka centrinis partijos komitetas su 190 narių. Šioje komiteto sesijoje bus nutarta ir kaip nubausti nepaklusnius žurnalistus, kurie spaudoje vis nesistenčia vykdyti sovietų reikalavimų “normalizuoti” padėtį. Įvedus cenzūrą keli laikraščiai visai nepasirodo. Centro komiteto posėdžiai gali būti labai triukšmingi.

Lietuvoje moterų daugiau, negu vyrų

Anot Maskvoje leidžiamo Statistikos žurnalo (Viestnik Statistiki, 1969, Nr. 1), kad skirtumas tarp vyrų ir moterų skaičiaus, palyginti su nepriklausomybės laikais, esąs padidėjęs daugiau kaip dvigubai. Būtent, pirmą Lietuvos moterų būdavo apie 52%, o dabar — 54% gyventojų skaičiaus. Tai reiškia, kad pirmą tūkstančiui vyrų būdavo 1083 moterys, o dabar — 1174. Dabar “perteklius” daugiau kaip dvigubai didesnis.

Tokia pati proporcija — 52% moterų ir 48% vyrų — esanti ir kolchozuose dirbančiųjų. Bet, kadangi iš trijų ketvirtadalių kolchozinių sodybų į kolchozų darbus eina tik po vieną asmenį, tai išeina, kad iš apie 40% sodybų į darbus eina tik moterys, greičiausia, našlės.

Vadinamajame liaudies ūkyje, tai yra, daugiausia miestieškuose darbuose, darbininkų ir tarnautojų moterų nuosimtis irgi auga. Anot to paties žurnalo, Lietuvoj toj srity 1950 metais buvo 38% moterų, 1960 — 43%, o 1967 — jau 48%.

Kaikiuriose profesijose — pavyzdžiui, gydytojų ir mokytojų — moterų skaičius siekia ir net prašoksta tris ketvirtadalius. Anot minėto žurnalo, jau 1962 metais Lietuvoj buvo 3619 moterų gydytojų, ir tai buvo 75% viso gydytojų skaičiaus. Mokytojų moterų 1966-67 mokslo metais buvo 75.6%, o pradžios mokyklose (keturiuose pradinėse klasėse, arba skyriuose) net 89.5%. Ir aukštesnėse klasėse (nuo 5 iki 11) 78.5% mokytojų moterų. (E)

“Rašau šį laišką, o mano vienturtis neduoda ramybės, vis primena, parašyk tėtė, kad darželių lopšely irgi labai šalta. Skambutis. Tai vėl iš namų valdybos, jau dešimtą kartą tikrina, ar papildomų radiatorių neprisiųngiau, ar nevagiū nesamos šilumos...” (E)

KOVOJE PRIEŠ INFLIACIJĄ AMERIKA SIEKS 5.8 MILIJARDŲ PERTEKLIUS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas yra pasiryžęs sustabdyti infliaciją Amerikoje, todėl jis pranešė valdžios išlaidų apkarpyimą. Finansiniam 1970-tiems metams jo pasiūlytas biudžetas turės palikti 5.8 milijardus dolerių perteklių. Tokio didelio pertekliaus nebuvo jau nuo 1951 metų. Prezidentas pareiškė, kad jis ragins kongresą apkarpyti senosios vyriausybės prašytas ateičiai lėšas.

Kenkėjiškas darbas

Mūsų upių pabaisa, savotiškas Atila, yra besivystanti respublikoje pramonė, — rašė rašytojas V. Dautartas praėjusio lapkričio Pergalėje, Vilniuje, ir aiškino: — Pramonės įmonės sistemingai nuodina upes, žudo jas. Kiek apie tai rašyta, kiek kalbėta, o padėtis nesitaiso. Kartais žmogus galvoji ir šiaip ir taip, ir visgi išvada persasi viena — tai kenkėjiškas darbas. Ir įmonių vadovai ne pinigine pabauda turėtų atsipirkti, bet kalėjimu. Niekas padarytų nuostolių neskaiciuoja. Ir kaip suskaiciuosi, kas žūva vandens gėlmėse? Mano tėvas, pusė šimtmečio žvejojęs Nemuno ir Nevėžio vandenyse ir iš to pelnęs duoną, kartais sakydavo: “Nemuną pažįstu. Ką slepia Nevėžio gėlmės — nežinau”. Ir iš tikrųjų! Nevėžis buvo labai žuvinga upė. Išties kartos žvejų iš jo gėlių maitinosi. Dosni ir gera upė buvo, nelgynant neišsamiams aruodas. Ir štai Panevėžio pramonės įmonės giliausią Lietuvos upę nužudė. Nevėžis dabar mirusi upė. Be gyvybės, dvokianti. Pakrančių gyventojai nenuodytą žuvį vežė vežimais ir trėšė laukus. Žuvies buvo šimtais, o gal ir tūkstančiais tonų. O jei kilogramas žuvies kaštuoja vieną rublį?... Paskaičiuokime ir pamatysime, kad yra už ką nusikaltėlius sodinti. Panašus likimas ištiko Šešupę žemiau Kapsuko, Ventą, Miniją... Nusiaubiant upes, pramonės įmonės dosniai talkininkauja cheminės trąšos. Daugelyje upokėnių buvo išnuodytų upėtakių, išnyko vėžiai.

Dėl Šešupės tai kiek vėliau, jau šiomet, konkrečiai buvo kaltinamas Marijampolės cukraus fabrikas (Tiesoj, 28 ir 31 nr.). Dabar Tiesa (kovo 21) praneša, kad Gamtos apsaugos komitetas iškėlė tam fabrikui civilinę bylą valstybiniame arbitraže, ir ten komitetui iš fabriko buvo priteista 32,088 rubliai už nuostolius... Tas fabrikas jau ne pirmą kartą taip baudžiamas, bet negelbsti. Komitetas ga “liaudies” ir fabrikas taip pat “liaudies”. 32 tūkstančiai rublių perkelta iš vienos liaudies kišenės į kitą, bet, anot rašytojo, upė vistiek nužudyta, žuvis išnuodytos... (E)

Buvusio prez. L. Johnsono numatytas biudžetas ateinantiems finansiniam metams siekė 195.3 milijardus dolerių. Tačiau kai kurios išlaidos buvusios numatytos per mažos, pagal naujos vyriausybės tvirtinimą, ir faktinis biudžetas būtų turėjęs siekti 196.9 milijardus dolerių. Su visais taupymais ir apkarpymais dabartinei vyriausybei pavyko sumažinti numatomas išlaidas iki 192.9 milijardų dolerių. Pajamų valdžia numato gauti 198.7 milijardus dol.

Prezidentas Nionas kartu pranešė, jog bus smarkiai sumažinti federalinės valdžios tarnautojų ir darbininkų skaičiai. Pieno laiko tarnautojų bus net 45 tūkstančiais mažiau, negu buvo numatyta praėjusios vyriausybės.

Daugiau lėšų numatoma išleisti kovojant prieš nusikaltimus. Gynybos departamentas jau paskelbė, kad išlaidos gynybai bus sumažintos 1.1 milijardų dol. Antradienį bus paskelbta, kur ir kiek numatoma sutaupti kituose departamentuose.

Kongreso vadai Baltųjų Rūmų pranešimą sutiko palankiai. Kai kuriems lėšų nukarpymams reikės gauti kongreso pritarimą, kitus galės įsakyti vykdomosios valdžios organai. Biudžeto direktorius Robert Mayo, paskelbdamas vyriausybės nutarimą, pareiškė, kad visi amerikiečiai iš tų taupomų priemonių ir biudžeto nukarpymų pamatys, jog Amerika yra tvirtai pasiryžusi sulaukyti infliaciją. Vyriausybė esanti pasirėngusi prisitaikyti sau tokią pačią discipliną, kurią uždeda visiems amerikiečiams padidėję mokesčiai ir kritusi perkamoji pinigų galia.

“Nėra ir nebus”...

Bolševikinei “elektros gadynei” būdingą vaizdelį nupiešė bal. 1 d. Valstiečių Laikraštis: “Kasdien dešimtys kolūkiečių ir miesto gyventojų, užėję į ikinių prekių parduotuvę, klausia — ar kartais neturite saugiklį? Pardavėjai tik gūžtelį pečiais ir paaiškina: — Nėra ir nebus. Per visus 1968 metus negavome nei paprastų, nei automatinų. Patys ne kartą į Panevėžį važinėjom (iš Biržų) — neduoda. Sako, neturim”.

Žmonės vietoj saugiklio spraudžia vinį... Pasitaiko gaisrų... (E)

Tautinė Kinija pyksta ant Kanados

WASHINGTONAS. — Kanados pranešimas, kad netrukus prasidės derybos su Kinija dėl diplomatinių ryšių užmezgimo sukėlė nepasitenkinimą Tautinės Kinijos vyriausybei. Kanada palaiko ryšius su T. Kinija, vadinama Formoza ar Taiwanu, tačiau ambasadoriaus ten nelauko. Neabejojama, kad komunistinė Kinija reikalauja, kad Kanada su Formozos valdžia santykius nutrauktų. Kinija atsisako turėti ryšius su tokiom valstybėm, kurios pripažįsta Tautinę Kiniją. Kanados užsienio reikalų ministras Sharp pareiškė Nato ministerijai suvažiavime, kad Kanada priešijasi išvados, jog negalima išspręsti svarbiausių klausimų — ginklų kontrolės, taikos statymo, žmonių gyvenimo lygio kėlimo ir pastovios pasaulio tvarkos statymo be Kinijos, kuri sudaro ketvirtadalį žmonijos.

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

REDAGUOJA ZUZANA JUSKEVICIENE
Rašinius siųsti toliau adresu: 1616 So. 49th Ct., Cicero, Ill. 60650
1969 M. NR. 8 (84)

AINA KRAUJITĖ (Latvių poetė)

Aš įdaiginsiu mėlynąją slyvą
jūroj giliai, ten kur purlai,
lyg vaismedžiai balti, kai saulė ilsis
žieduose bitėm atvertuos,
ir bangos virš gelmės, lyg vynuogių šlaitai
kyla ir leidžias.
Aš įdaiginsiu mėlynąją slyvą
jūroj toli, kur renkas, supas debesys
ir daugiaakius
šešėlius mėto vandenin —
gal būt, jinau prigis
ir danguje išsišakos
viršūnėm,
prinokusi, vaisių pilna ir lapos
su kintančiais debesimis,
ir vietoj mano asarų
kris melsvos slyvos,
slyvos,
lyg lietūs.

Skautas ir išorinė asmens kultūra

Tradicinė mokykla turėjo uždavinį, būtent, greta mokslo žinių perteikimo mokiniui, jį ir auklėti drauge, jo asmenį lavinti, tobulinti. Ir šios metodikos mokykla, it koks sodininkas medelį, gražino aplinką, mokinį gražiai ugdė. Gi šių dienų vietos mokykla jaunimo auklėjimą paliko už mokyklos ribų. Tad daugelis jaunų žmonių, neturėdami pamokomo žodžio, nežino, nemoka kaip eiti tiesiu keliu. Šio pasekmėje įsiviešpatavo dvasinis ir moralinis susmulkimas, išorinis jaunimo apsilėdimas tapo it kokia mada! Na, ir nepajėgiančiam giliau galvoti jaunimui toks palaidumas tapo net savitu pasididžiavimu! Ir

juo kurio diržas yra žemiau nusmukęs, marškiniai išlinde ir daugiau suglamžyti, purvinesni, batai iškraipyti — nevalyti, — toks šiandien laikomas kuone didvyriu? Ir kada toks dvasinis susmukėlis, dažniausiai dvasinis paliegėlis, susiranda kasdien daugiau akly pasekėjų ir idiotizmas tampa "akla mada" — savitas pasididžiavimas, tai tokia "mada" nejuokais graso, it pikta banga, parmušti, suniekinti didelę dalį jaunimo, tad ir tenka susirūpinti... Skautiško jaunimo pareiga budėti, kad ši savito išprotėjimo banga neparmuštų kurį ir nesuviniuotų — nesuniekintų. Čia skauto pareiga budėti ne tik dėl savęs pa-

LJS Clevelando junginio skautai užsiėmimų metu ežere, mokosi irklavimo meno...

LJS JŪRŲ SKAUTŲ VADIJOS VYRIAUSIAS SKAUTININKĖS 1967-1968 M. APYSKAITINIS PRANEŠIMAS

LJS Jūrų skaučių vadijos sudėtis:
j. s. A. Gasnerienė — Vyriausia skautininkė, j. v. s. J. Raibūzis — kapelionas, j. p. D. Bylaitienė — Reikalų vedėja, j. p. D. Baltramaitienė — Korespondentė, j. p. N. Raišytė — Socialinio skyriaus vedėja, j. p. V. Marchertienė — Finansų ir ūkio vedėja, j. v. s. L. Čepienė — Gintarių dalies vedėja, j. p. D. Gausienė — Jūrų skaučių dalies vedėja, j. p. V. Reagan — Ugrų dalies vedėja.
LJS Jūrų skaučių vadijos adresas:
j. s. A. Gasnerienė, 6519 So. Rockwell, Chicago, Ill., RE 7-2311.
LJS Jūrų Skaučių Vadijai priklausantys vienetai:
Juodkrantės tuntas — Chicago, Ill., Trakų vietininkija — Lemont, Ill., Neringos tuntas — Toronto, Ont., Canada, Undinių

ruoštos ir Inkaro Tarybos patvirtintos. 7. Kartu su LJS Jūrų Skautų Vadija paruošė ir pravedė 1967 metų Jubiliejinę Stovyklą.

Apdovanojimai ir pakėlimai:
Gintaro ordinu apdovanotos 4 LJS narės. Į skautininkes pakeltas 4 LJS narės.
Baigininė pastaba:
Paskutiniųjų metų laikotarpyje, išskyrus judriai veikiančius Juodkrantės tuntą ir Trakų vietininkiją, su kitais LJS skaučių vienetais jokio ryšio neturėta. Visi aplinkraščiai, laišakai bei asmeniniai pokalbiai liko be pasekmių, o iš kitų vietovių vadovų nesulaukta jokio pranešimo apie vienetų vadovus ir sesių veiklą.
Gero vėjo!
(pas.) j. s. A. Gasnerienė, LJS Vyriausia Skautininkė

KRONIKOS ŽINIOS

* L. Jūrų Skautija jau atidare radijo pusvalandį Margutis radijo bangomis. Pusvalandį veda j. paskn. D. Bylaitienė.
Pirmoji programa buvo pateikta š. m. kovo mėn. 28 d. Grupės Jūrų skaučių-tū meniškai pristatė L. Jūrų Skautijos veidą — istoriją. Žodinę programą dalį įspūdingai palydėjo daina: "Ritosi bangos" — Mikulskio. Šis skautų pusvauandis radijo klausytojams suteikė malonaus įspūdžio. Programą atliko vairininkės R. Baronaitė, V. Gasnerytė, vair. T. Jurkštas ir kiti.
Sekantis pusvalandis įvyks š. m. balandžio 25 d. ir taip kiekvieno mėnesio paskutinį penktadienį.
* Lietuvių Jūrų Skautijos korespondencinis suvažiavimas jau baigėsi. Visi vadovaujantieji, nauji organai jau išrinkti ir daviniai bus paskelbti sekančiame skyriaus numeryje.

CICERO

Lietuvių Namų Savininkų Klubo susirinkimas
Lietuvių namų savininkų klubo narių susirinkimas įvyko balandžio 8 d. Aišku, kad po didelių švenčių nebuvo galima tikėtis, jog susirinkimas daug narių. Mat, kai kurie po švenčių jautėsi pusėtinai pavargę. Kaip ir paprastai, susirinkimas įvyko Liberty salėje, kuri pasidarė įvairių organizacijų lyg ir centru.
Į susirinkimą atvyko ir kalbėjo J. Palegrini. Tokie svečiai paprastai be priežasties neatsilanko. Taip buvo ir ši kartą. Kaip žinia, Palegrini yra įsitraukęs į politiką, tad jis ir kalbėjo apie rinkimus patikėtinių aukštajai mokyklai. Savaime suprantama, prašė susirinkusių už jį balsuoti ir raginti kitus, kad ir jie tai darytų.
Buvo ir kitas svečias — tai

PLAUKIMO PAMOKOS YMCA BASEINE

LJS Čikagos Juodkrantės ir Baltijos Jūros tuntų sesės ir broliai kiekvieną sekmadienį moko plaukti YMCA baseine (62 Pl. ir Homan Ave.). Lietuviškas jaunimas, norintis išmokti plaukti, gali prisijungti prie jūrų skautų ir kartu dalyvauti pamokose. Informacijai skambinti: j. p. Birtutei Bulotaitei LA 3-4147.

S. L. A. 6-ta APSKRITIS
Ruošia ekskursiją į Europą — liepos mėn. 14 dieną
PAPIGINTOMIS KAINOMIS
Norintieji vykti prašomi kreiptis į 80-tos kuopos organizatorių ALEX LAURAITI, tel. 523-8775. Gali važiuoti kitų kuopų nariai arba jų pažįstami. Visus kelionės reikalus tvarko WALTER RASK-RASCIAUSKO vadovaujama kelionių agentūra.
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Avenue, Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787

LJS valandėlė pabaigus Margučio radijo studijoje. Sėdi: vair. T. Jurkštas, vair. L. Gasnerytė, vair. R. Baronaitė. Stovi: valandėles vedėja j. p. D. Bylaitienė, Margučio studijos inž. S. Gocaitis ir to vakaro pranešėjas L. Narbutis.

ties, bet ir dėl savo draugų: laiku juos perspėti, laiku atkreipti dėmesį į gresiantį pavojų.

Tenka atkreipti dėmesį, kad yra faktas, jog daugelis susmukusios dvasios kildėtojų iš tikrųjų nėra susmukusios dvasios jaunuoliai, jie tik seka "madą". Bet yra pavojus, kad besekdami dvasinius paliegėlius, jie gali greitai ir patys patekti į pavojų... Taip pat nėra ir kokie protestuotojai. Na, ir koks čia gali būti protestuotojas, bet ką išmano apie kokius protestus dešimt dvylikos metų berniukas?... Sveikatai galvojas žmogus supranta, kad apsilėsti, susmukti ir vaikščioti, kaip lapų ryšuliui, nėra jokia garbė, negali būti ir joks pasididžiavimas... Save tvarkyti, iš savęs pareikalauti dėti pastangas augti, kopti į viršų, siekti ir pasiekti laimėjimų savęs ugdymosi srityje, tai tikrai garbė! Ir kuris jaunuolis-lė daugiau pasiekia šioje srityje, tam turi priklausyti ir didesnis visų respektas.

Visi pripažinsime, kad ši negerovė, dvasinio nuosmūgio banga yra stipriai įsiviešpatavusi jaunimo pasaulyje: retai sutiksi mokinį sulyzintomis kelnėmis, blizgančiais batais ir tvarkingai kirptais, sušukuotais plaukais. Jaučiama it kokia tai nepagrįsta jaunimo baimė nepaklusti madai, ar nesąmoningai iš paskos sekimas... Ir vienas ir kitas atvejais nėra nei gar-

bingas, nei pateisinamas daugiau galvojančiam berniukui. Bet taip pat sutiksime, kad patiktas tvarkingai apsirengęs ir meniškų judesių berniukas — jaunuolis visus maloniai nutelkia ir išsukia iš aplinkos sau respektą, pasitikejimą.
Vadinasi, dvasinė ir išorinė asmens kultūra yra grožis — vertybė. Taip ir yra: dvasinė ir išorinė žmogaus kultūra yra neatskirama asmenybės dalis. O asmenybės — tai žmonijos viso gyvenimo kertiniai akmenys! Jei šiandien neturėtume praeities kartų išugdytų asmenybių ir jomis šiandieną nesivaduotume, tai net sunku įsivaizduoti, kokiame baisiame chaoso mes atsidurtume!...
Na, ir kodėl lietuviams skautams neišdrįsti ir neatsigręžti nugarą į niekingą laiko madą? Kodėl lietuviams skautams nepasiryžti siekti laimėjimų dvasinės kultūros srityje, savo paties asmeninei laimei ir tautiniam pasididžiavimui? Tai suprantama, pasiryžti, pakilti ir žengti prieš laiko madą, nežiūrėti, kaip ir kiek ji yra niekinga ir beprasme, galės tik stiprios dvasios ir didelio ryžto jaunuoliai. Lietuviai skautai tebinie pirmieji dvasinio atgimimo vėliavos iškėlėjai, pirmieji jos nepaklusti madai, ar nesąmoningai iš paskos sekimas... Ir vienas ir kitas atvejais nėra nei gar-

Sesė Audra

LJS Juodkrantės tunto uosto komendantė j. p. B. Bulotaite ir Baltijos Jūros tunto turtininkas j. p. J. Butkus džiaugiasi sėkmingomis jūrų skaučių ir skautų plaukimo pamokomis YMCA baseine.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA
TIEMS, KAS NORI ŠVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIULOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liudžius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žolčenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS UKANŲ ATEINA LIETUVA, 629 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jūsas, BOK PALAIMINTAS!	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00	\$2.00 ir \$4.00
13. Juozas Švaitas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl.	\$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ZALČIŲ KARALIENE.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, Petronė Orinaitė, KA LAUMES LEME, 236 psl.	\$10.00 ir \$3.00
17. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Koncius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai	\$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šios knygos galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:
"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Star-spangled Super Market
Next time you're in the market for a good buy in savings, try shopping from the shelves above.
The products shown are available in 8 convenient sizes, each attractively priced.
You'll find them very helpful in solving your gift problems. The smaller sizes are perfect for new babies, birthdays, confirmations. The larger economy sizes are fine for college grads, newlyweds, etc.
The 2 or 3 "giant" sizes offer the safety and assured return you want for the proceeds of an inheritance or a house sale.
No matter which size you buy, it's guaranteed to increase in value with age.
What's more, your purchase demonstrates your support for our men in Vietnam. As President Johnson said, "While our men are there, none of us can remain aloof on the sidelines."
Buy U.S. Savings Bonds NOW PAYING 4.15% WHEN HELD TO MATURITY

Star Spangled Security
88 YEARS OF Star Spangled Security FOR AMERICANS 1941-1965
Buy U.S. Savings Bonds
The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, APRIL 14, 1969

KELIOS PASTABOS

Prie straipsnio "Iš Toronto padangės"

Naujienose, 1969 m. kovo mėn. 21 d., tilpo ilgokas straipsnis "Iš Toronto padangės", kuriame koks slapukas puola recenzentą dėl Vasario 16 d. minėjimo, kuris neva nepamatuoti iškęles Toronto apylinkės valdybos nuopelnus ir neradęs gražaus žodžio lietuviškam jaunimui.

Kadangi straipsnyje yra tiek daug kontraversijų ir svarbiausia, toks nekultūringas tonas kai kurių politinių asmenų atžvilgiu, randu būtinu reikalo paaiškinti Naujienų skaitytojams, kurie šiaip gali susidaryti klaidingą nuomonę apie kalbamą minėjimą. Noriu pažymėti, kad aš nesu nei valdyboje, ne dalyvavau minėjimo paruošime, bet dalyvavau pačiame rengime nuo pradžios iki galo.

Mano pasitenkinimui atradau kalbamą korespondenciją, kurioje buvo atžymėta, kad šiais metais minėjimas buvo visai skirtingas negu visuomet. Buvo muzika, chorai, šokiai ir tarp atskirų muzikalių veiksmų trumpos prakalbos. Bažnyčiose ir pačiame minėjime skaitlingas jaunimo dalyvavimas, kaip korespondentas rašė, buvo apylinkės valdybos nuopelnas, nes ji pirmą kartą išdrijo patikėti Vasario 16-to minėjimo programos pravedimą pačiam jaunimui.

Slapukas J. L. rašo, kad publika sugužėjo ir skaitlingai lankėsi dėl Varpo choro pasirodymo ir dėl šokių. Mes visi torontiečiai branginame Varpo chora, visi džiaugiamės matyti ir išgirsti jo dainas, taip puikiai jam vadovaujant gerb. p. Viskontienei-Skrinskaitėi. Nekartą mūsų spaudoje teko skaityti daug pagyrimo žodžių.

Bet Vasario 16 d. minėjime žmonės sveina dėl politinio minėjimo. O jeigu, anot J. L. žmonės ėjo tik paklausti chora ir pamatyti šokius, kam jis reiškia kritika, kad kalbos buvusios trumpos ir kad nebuvo sukviesta daugiau anglų visuomenės. Tėviškės žiburių korespondentas irgi galėjosi, kad kalbos buvusios per trumpos.

Mūsų spaudoje jau metų metais korespondentai kritikuoja, kad pakviestieji atstovai arba paskaitininkai saką per ilgas kalbas. Kam, girdi, reikia taip daug kalbėti, jeigu klausytojai ir taip viską žina. Juk jie nieko naujo nepasakysią. Kai kuriuose kritiškuose rašiniuose buvo aiškinama, kad "yra kalbė-

tojų, kuriuos net už skvermų iš scenos nenutrauksi". Buvo ir kritikų kanadiečiams sveičiams — Vyriausybės atstovams. Buvo užmetinėjama, kad ir jie per ilgai kalba. Kiti vėl aiškino, kad vyriausybės atstovai išsina save parodyti, pasigirti ir publiką sekantiems rinkimams priruošti, o mūsų byla jiems nieko nerūpi. Paskaitą, ką jiems jų sekretoriai yra parašę, o patys apie Rytų Europos politiką nieko nesupranta. Tik be reikalo minėjimus užtesia ir t. t.

Atrodo, kad šį kartą minėjimas buvo prarastas pabojant pakartotas kritikas spaudoje ir įvairiose kalbose. Jau iš anksto buvo girdėti, kad pagrindinių ilgų kalbų nebūsią. Jeigu bus sveikinimų, tai kuo trumpiausios.

Bet keista, kad toks minėjimas nepatenkino recenzento. Iš krūmo jis pradeda šaudyti savo nuodingas strėles. Pz. bendruomenės pirmininkas J. Balčiūnas pranešęs, kad January 16 esą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo diena. Aš pati minėjime buvau pirmose vietose, bet man neteko tos klaidos pastebėti. Ir kaip vėliau klausinėjau, niekas negalėjo man tą klaidą patvirtinti. O jeigu taip buvo, kodėl tai tris kartus minėti? Apsiriki gali kiekvienas, kai February ir January anglų kalboje panašiai skamba.

Sekantią nuodingą strėlę gauna Lietuvos gen. konsulas dr. J. Zmuidzinai, kad jis "išsiėmęs špagalką" ir paskaitęs keletą nereikšmingų sakinių. Kodėl jis negalys pasakyti žmoniškoms kalbos, nustatyti gaires, nurodyti kelius Lietuvos laisvinimo bare, nes žmogus išsčius metus nieko nedirba ir vieną kartą per metus negali net pasakyti kalbos arba parašyti į laikraščius atitinkamą straipsnį. Žmogus valgas sunkiai prakaitu uždirbtą lietuvišką duoną, o laisvinimo reikalais net nei pirštą nepajudina.

Čia slapukas išlieja visą savo pyktį, bet visi jo aiškinimai yra nepamatuoti. Atrodo, kad J. L. yra visai svetimas Lietuvos laisvinimo judėjime, kad tokius plepalus gali rašyti. Jis matomai nežino, kad laisvinimo gaires nustato Vlikas, bet ne koks atskiras konsulas. Kas liečia gen. konsulą norėčiau pažymėti, kad jis dalyvauja visuose žymesniuose rengimuose Toron-

te, visuomet pasako įvykiui pritaikintą kalbą ir išreiškia gilią mintis. Tokių dalyvavimų yra kiekvieną savaitę ir kartais net keli vieno šventadienio metu. Be Toronto jis dalyvauja ir kitų miestų lietuvių kolonijose. Atrodo, kad recenzentas to dar nėra pastebėjęs. Turint omenyje skirtingą minėjimo tvarką, ir konsulo kalba šiais metais gal buvo kiek trumpesnė.

Net p. Nagys, atvykęs iš tolimo Montrealo ir sugaišęs visą dieną, gavo tik 10 minučių laiko apie dainą pakalbėti. Ar mes ir jį dėl to turime kaltinti?

Kas liečia J. L. tvirtinimą, kad gen. konsulas valgas sunkiai prakaitu uždirbtą lietuvišką duoną, norėčiau recenzentui priminti, kad Kanadoje mes ir mūsų konsulas valgome kanadiečių kviečių duoną, nes pavergtoji Lietuva ir jos pavergtas dar neeksportuoja lietuviškų kviečių ar rugių į Kanadą. Dar neseniai buvo atvirksčiai: Sovietai pirkė kanadiečių kviečių savo pramitimui, o pinigų kanadiečiai duonai pirkti, konsulai ir pasiuntiniai negauna iš lietuvių kišenių ir dar mažiau iš recenzento, kuris tikriausiai dar nei vieno cento nėra įdavęs Lietuvos laisvinimo reikalams, nes tuomet jis žinotų, kam tie pinigai išleidžiami. Norėčiau pažymėti, kad lietuviško aukso nei už vieną centą nebuvo Jungtinė Amerikos Valstybė, iš kurio būtų galima mokėti kokius atlyginimus. Jei mūsų diplomatinis ir konsularinis korpusas gauna pajamų pramitimui, tai tie pinigai ateina iš vienos draugingos valstybės piliečių sudėtų fondų pavergtųjų tautų laisvinimui. Iš lietuviško prakaito minėtieji pareigūnai nepragyventų nei vieno dienos.

Mes džiaugiamės, kad dar turime svetimų valstybių oficialiai pripažintų Nepriklausomos Lietuvos atstovų, kurių egzistencija kiekvieną momentą mums ir pasauliui primena mums padarytą skriaudą. Žinoma, kad jų egzistencija nepatinka Maskvai ir kai kuriems maskolberniams, kurie jau dešimtmečius pučia į Maskvos dūdą. Prie jų turbūt reikia priskaityti ir slapuką J. L.

Toliau jis rašo apie "vakare įvykusį priėmimą Sv. Jono bažnyčioje salėje, kurią jis pavadino "landyne", kurioje mums lietuviams tikrai esą "gėda pasirodyti". Norėčiau jį paklausti, nuo kada šita parapijos salė yra landynė? Nors aš savo amžiuje esu perėjusi daug Europos didmiesčiuose įvykių parengimų,

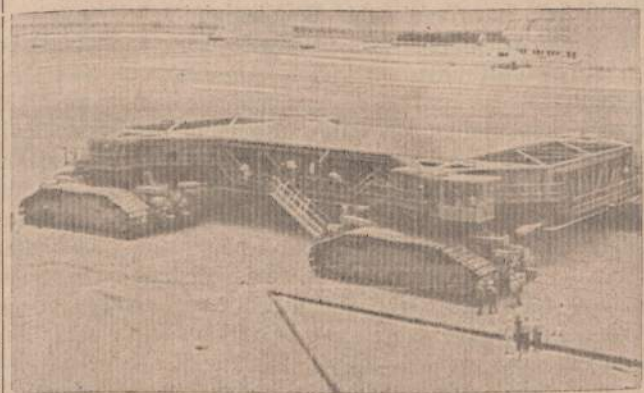
VARTAI Į DANGŲ IR KAS TOLIAU

Erdvėlaivio kelionė į Iššovimo Vietą

5

Kai reikia į iššovimo vietą nuvažinti gatavai sustatytą erdvėlaivį su jo raketa ir kinomajūju pabūklų, dar pačiame Assam-bly Building pastate "šliauži-

kas" (Crawler) "pakišamas" po pabūklų apačia. Šešiolika šliaužiko hidraulinių keltuvų pabūklų kartu su visu erdvėlaivio užtaisais iškelia nuo piedestalo ir

ŠLIAUŽIKAS - TRANSPORTERIS

Jo platformos ir "šliaužtuvų" didumą lengva įsivaizduoti palyginus prie vikšrų stovinčių žmonių figūras.

didelių ir mažų, bet man niekuomet neatėjo į galvą kalbamą sąlygą pavadinti "landyne".

Noriu J. L. priminti, kad toje jo pavadintoje "landynėje" metu metais malonaus šeiminko parapijos klebono p. Ažubalio yra priimami aukšti svečiai, jų tarpe ministrai ir kardinolas. Iki šiol negirdėjau, kad kas nors patalpą būtų pavadinęs "landyne". Kalbamą priėmimo vakarą vakariene buvo gerai paruošta, stalai gražiai padengti ir šeiminkės nuosirdžiai rūpinosi svečiais. Ir šitie, lietuviai ir vietiniai kanadiečiai, kiek teko girdėti, buvo patenkinti.

Atrodo, kad J. L. mažai supranta apie organizacijų veikimą, kai už didesnes patalpas reikia mokėti 500—600 dol. vakarui. Tegu slapukas nekritikuoja, bet suorganizuoja keletą šim-

tų tūkstančių dolerių, kad galėtų lūpoms puošnesnį tautos namą pirkti.

Mūsų santvarkoje leidžiama kritikuoti kiekvienam, bet kritika turi būti pamatuota. Bet jeigu ji virsta į šmeižtą sąmoningai paduodamos netikros žinios tikslu skaitytojus suklaidinti, tuomet tokius rašinius reikia griežtai atmesti ir jiems priešintis. Šmeižikas turėtų turėti bent tiek drąsos pasirašyti tikrą pavardę, kad skaitytojai žinotų, kas per paukštis savo liūdą teršia ir kitus juodina. Tokios recenzijos atima padoriam žmogui norą toliau dirbti visuomeninį darbą. A. a. prof. Biržiška iš savo patyrimo tokius rašytojus pavadino "spaudos banditais". Tam pavadinimui aš pilnai pritariu.

Valerija Anysienė

taip pasikroves pro 30 aukštų aukštą "duris" iššliaužia laukan ir savo pusdvylikos milijono svarų krovinį lėtai atsargiai nugabena per puskevirtos mylios iki iššovimo vietos, šliauždamas po vieną mylią per valandą greičiu. Bet grįždamas tuščias šliaužikas gali "bėgti" net po dvi mylias per valandą!

Lengva bus įsivaizduoti vežimo kartu su jo krovinium sunkumą paskaitčius šiuos svorius: šliaužikas - transporteris, kilnojamas pabūklas (mobile launcher) ir Apollo erdvėlaivis su Saturn V raketa — stūmekliu sveria virš 17 milijonų svarų.

Tokiam svoriui nuvežti, aišku, reikalingas specialus kelias, ir tas kelias tikrai yra specialus.

Kelias nuo Assembly Buildingo iki išmetimo — iššovimo vietos yra dvigubas, į abu galus važiuojamas; abi kelio pusės yra po 40 pėdų platumo ir yra perskirtos 50 pėdų tarpkeleis rėžiu. Bendras šio kelio platumas yra 130 pėdos.

Tą kelią statant, pirmiausiai buvo iškastas ir pašalintas visas netinkamas gruntas ir jo vietoj hidrauliniu spaudimu pripilta atrinkta sunkiam trafikui atlaikyti tinkama medžiaga, kuri be to buvo užpilta storu maldo akmenis, asfalto ir žvyro per 7 pėdas storumo sluoksniu. Šliaužikai - transporteriai, pakrautam mėnuliui raketa kartu su jos pabūklų šliaužiant, į kiekvieną šio kelio ketvirtainį inčą (co-gravali) padaroma iki 12,000 svarų spaudimo...

Erdvėlaivis Apollo su savo stūmekliu — Saturn V raketa ir pabūklų, ant kurio platformos jis stovi pastatytas, kartu

sveria 6,000 tonų. Erdvėlaivis pats yra 363 pėdų aukštumo, o jo pabūklas 440 pėdų.

Kai raketai Saturn V stumiant erdvėlaiviu Apollo 8 buvo prieš Kalėdas į mėnulį iššauti pirmieji trys astronautai, tai vien per pirmąją iššovimo stadiją penki Saturno motorai per vieną sekundę išvystė pusantro milijono svarų stumiamosios jėgos, kas yra lygu 160 milijonų arklų jėgų. Per tą vieną sekundę buvo sudeginta 15 tonų aukščiausios kokybės degalo.

Dabar bus aišku, kaip sunku žmogui atsipiešti nuo savo planetos, Žemės ir gauti supratimą, koks sunkus yra kelias į dangų, kuriame, iškiriant mūsų mažytę, gražutę, žydriai mėlyną planetą, nieko geresnio niekas dar nerado ir, bent kaip mes šios žemės žmonės gerumą suprantame, tokio niekur kitur nerast.

(b. d.)

J. P.

Išrinktas dzūkų laikinas komitetas

Kovo mėn. 23 d. Čikagoje, Jaunimo Centre, buvo susirinkę iniciatoriai ir išrinko laikinę komitetą. Šis komitetas rūpinasis dzūkų susiorganizavimu. Komiteta sudaro: S. Grigaravičius pirm. A. Rėklaitis vicepirm. V. Grėbliūnas sek., J. Ivašauskas išd., ir P. Nedas porpagandos reikalams. Pirmininko adresas yra: S. Grigaravičius, 7338 So. California, Chicago, Ill., 60629 Telefonas 925 - 1057.

● Jėga niekuomet nėra juokinga. (Napoleonas)

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4%

MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4%

TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

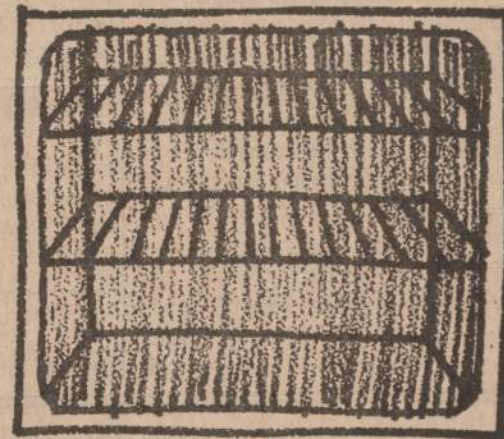
Isteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

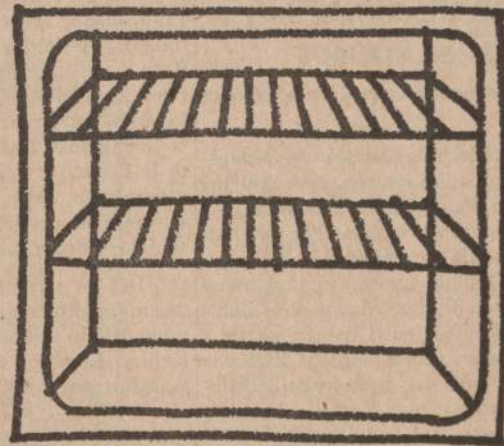
Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti

Elbow grease.

Nothing cuts it like an electric self-cleaning oven.

This dirty oven cleans itself.

Tai modernus būdas išvalyti orkaitę — plyta. Tik paspausti gležną mygtuką žymyn ir pati išsivalys. Štai kaip daroma dabar su elektrinėm plytom.

Nereikia daugiau jokių valymo priemonių nei terliojimo si. Pamirškite gumines pirštines, nes nereikia liesti jokių riebalų, šveisti virbalus nuo užkepiimų. Jūs esate laisva nuo nemalonaus darbo.

Nieko kito nereikia, kaip tik paspausti mygtuką, plyta pati išsivalys, nereikalaujama daugiau kaip 10 c. vertės elektros. Tikrai nuostabu, kaip greit tas vyksta ir greit priprantama. Vėlesnė generacija manys, kad taip ir turėjo būti!

Ne jūs, nes jūs to dar neturite.

The bright new ideas are Electric.

Commonwealth Edison Company

CEI Co.

Subscription Rates:	
in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
trims mėnesiams	\$4.50
vienam mėnesiui	\$1.50

10 cents per copy, 10 a. - Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
vienam mėnesiui	\$2.00

Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$9.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Berekalingai sėja konfūziją

Tėviškės Žiburių redaktorius šių metų kovo 10 dienos numeryje bandė savo skaitytojams paaiškinti bendradarbiavimo su pavergta Lietuva klausimą, bet jam neišėjo. Pirmame puslapyje įdėjo straipsnį "Dvi linkmės?", kuriame stengiasi klausimą visapusiškai aptarti ir įnešti daugiau aiškumos, bet jam nepavyko. Vietoj užsimotos aiškumos, jis pasėjo dar daugiau konfūzijos.

Visiems — mokytiems ir nemokytiems, akademikams ir mokyklos suola trumpiau trynusiems — aiškų klausimą jis bando "visapusiškai" nagrinėti. Benagrinėdamas šią problemą jis apleidžia ją tokiu storu "visapusiškumo" sluoksniu, kad iš tikrųjų darosi sunku ir susigaudyti. Susidaro įspūdis, kad iš didelio rašto žmogus visai išėjo iš krašto.

Pačioje pradžioje redaktorius pasako, kad bendradarbiavimo su pavergta Lietuva klausimas yra sudėtingas, surizgęs ir jo išpajiojimas nesąs lengvas. Rašo, kad "jis nesudaro problemos tikrai dviem grupėm — komunistams ir kraštutinio priešingo poliaus žmonėms". Mums atrodo, kad nuo pirmos rusų okupacijos tos dvi grupės buvo aiškios: vienoje pusėje buvo komunistai, o kitoje — visi lietuviai. Komunistai stėjo už bendradarbiavimą su raudonąja armija ir atsisūta sovietų policija, o lietuviai buvo priešingi tokiam bendradarbiavimui. Į lietuvių grupę ėjo visi lietuviai, visų įsitikinimų, visų pažiūrų ir visų politinių partijų. Ten buvo tautininkai ir socialistai, krikščionys demokratai ir frontininkai, valstiečiai liaudininkai ir federantai, ūkininkai ir du kitoki.

Vienu žodžiu, už bendradarbiavimą stėjo tikrai keli Lietuvoje buvę komunistėliai, o prieš bendradarbiavimą stėjo visi lietuviai. Komunistus TŽ redaktorius tebevadina komuntais, bet lietuvius savo straipsnyje jis jau pavadino "kraštutiniaus priešingo poliaus žmonėmis"? Kokia akademinio aiškumo taisyklė verčia redaktorių šias dvi sąvokas šitaip kaitalioti?

Tuos "kraštutinius priešingo poliaus žmones" redaktorius toliau skirsto dar į dvi grupes. Jis rašo:

"Norintieji pirmiausia laisvos Lietuvos valstybės buvo pavadinti "valstybininkais", o kovojantie-

ji pirmoje eilėje už lietuvių tautos išlikimą — tautininkais".

Mums tenka sekti spaudą ir klausytis susirinkimuose sakomų kalbų, bet kad lietuviai būtų suskirstyti tokiomis kategorijomis, kokias TŽ redaktorius mini, tai neteko girdėti. Žodis "valstybininkas" lietuvių tarpe labai retai minimas, o žodis "tautininkas" labai dažnai. Žodžiui "tautininkas" prasmė keičiasi. Praeito šimtmečio pabaigoje "tautininku" buvo kiekvienas lietuvis, kuris atsiskyrė nuo lenkų, Albino Rimkos laikais "tautininkais" buvo vadinami šiandieniniai sandariečiai, o Antrojo Pasaulinio Karo pabaigoje Amerikon atvažiavo Lietuvos tautininkai. Šiandien Amerikoje ir Kanadoje "tautininkais" vadina visoms žinomos lietuvių politinės grupės šalininkus. Kodėl "kultūrinio bendradarbiavimo" šalininkus jis pavadino "tautininkais" — neaišku.

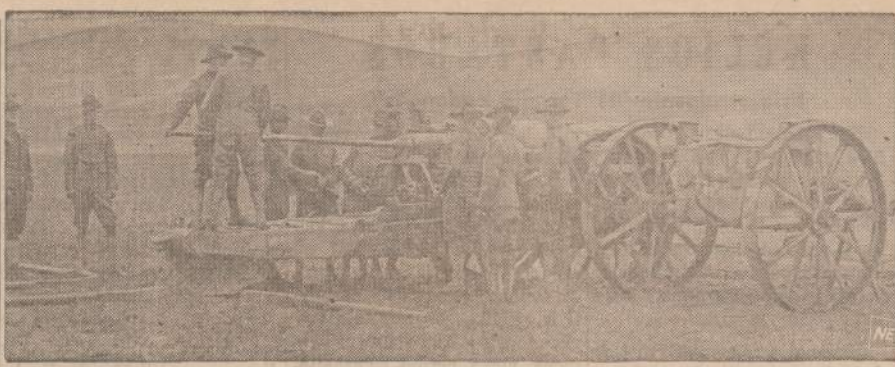
Bet "visapusišką" aiškinimas ir konfūzija tuo nesibaigia. Redaktorius, naudodamas jo paties išgalvotą terminologiją, pripažįsta, kad ji ne aiškina, bet klaidina. Jis pataria vienus vadinti "laisvininkais", o antruosius — "kultūrininkais". "Kultūrininkai" todėl, kad jie vis dėl to kreipia daugiau dėmesio į lietuvių kultūrą, negu į krašto gyventojų laisvę. "Kultūrinio bendradarbiavimo" šalininkus geriau esą vadinti "kultūrininkais", negu "tautininkais".

Bet kodėl juos vadinti "kultūrininkais", kada jie neturi kultūringiems žmonėms įprastų privalumų. Kiekvienas kultūringas žmogus pirmiausia moka nustatyti visuomeninio gyvenimo faktus, o vėliau iš tų faktų padaro teisingas išvadas. Praeitieji faktai aiškiai rodo, kad sovietų imperijos valdovai bendradarbiauti su laisvojo pasaulio žmonėmis nenori. Bendradarbiavimas yra pavojingas jų galiai. Jie nori bendradarbiautojus išnaudoti tikrai savo galiai sustiprinti. Išnaudoję tokius bendradarbiautojus, juos dažniausiai likviduoja. Lietuviai, pasisokę bendradarbiauti su okupantu, su šitokiais faktais nesiskaito. Jie yra įsitikinę, kad jie bus gudresni. Tai tik parodo, kad jie nesinaudoja kultūringų žmonių metodais, jie nemoka iš faktų pasidaryti tikslių išvadų.

Nei "kultūrininkais", nei "tautininkais" "kultūrinio bendradarbiavimo" šalininkų negalima vadinti. TŽ redaktorius, šitaip aiškindamas bendradarbiavimo su pavergta Lietuva klausimą, tikrai daugiau neaiškumo įnešė į šį klausimą. Visai vietoje būtų pasiaiškinti, kad jis, primesdamas bendradarbiautojus "tautininkų" vardą, nenorėjo politiniams savo priešams įgelti, bet bendradarbiavimo klausimą paryškinti. Būtų vietoje, nes šiandien jis jiems "tautininkų", o rytoj gali parinkti socialistų, liberalų ar kokį vardą.

TŽ savo skaitytojams klausimą būtų galėję lengviau išaiškinti, jeigu jie būtų paklause: — Su kuo bendradarbiauti? Su lietuviais visi nori bendradarbiauti, o su sovietų agentais niekas nenori. Bet rusai viską daro, kad bendradarbiauti norintieji tikrai su sovietų imperializmo agentais galėtų sueiti. Kaip Lietuvoje bendradarbiautojų prie lietuvių neprileidžia, taip ir Amerikon lietuvių neišleidžia. Čia atvažiuoja tikrai apmokyti sovietų imperializmo agentai. Argi reikėjo šitokį aiškų klausimą taip "visapusiškai" nuaiškinti, kad TŽ skaitytojai nesuprastų?

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Amerikos artileristai pirmoje Pasaulio Karo metu mokosi šaudyti Oklahomoj, Ft. Sill laukuose. Kariai patarnauja 8 colių kanuole.

Rekordinis šaudymas į Lietuvų Fondą

Turiu šiojį tokį nusimanytą apie rekordinius šaudymus, bet tai tik į vieną pusę. Niekomet neteko girdėti, kad šaudoma į šešias puses.

Nors esu ir "Draugo" skaitytojas, bet negi viską perskaitysi. Taigi, tik šiomis dienomis "Naujienos" (kovo 29 d. dr. K. Pemkaus pasisakymas) atkreipė dėmesį apie naują "Draugo" bendradarbio k. brd. rekordą šaudyme, atsiėktą kovo 1 d. kartinėje paraštėje.

Pasakysiu, k. brd. straipsnio "Ginklų fondas ir lituanistinis švietimas" pati pradžia net sujaudino mane. Prisiminė ilgi metai praleisti kariuomenėje, vėliau bepartizanaujant su visais išgyvenimais ir pavojais, prisiminta, kaip buvo organizuotas ginklų fondas. Net moksleiviai savo centais prie to prisidėjo, nupirkdami po keletą šautuvų. Tai buvo vienas iš pačių maloniausių ir garbingiausių momentų gauti tokį simbolinį ginklą. Vėliau, būnant partizanų, tokie ginklai buvo perkami už paskutinius lašinius. Visa tai buvo aukota dėl mūsų tautos laisvės. Neįmes, nei kitos didesnės tautos, deja, to nepajėgė padaryti dėl žinomy priežasčių. Padėta tik daug aukų ir netekta laisvės. Vieną norėčiau "Draugo" bendradarbiui pasakyti, kad jis klysta teigdamas, kad Ginklų fondas kada nors buvo užsiangažavęs vienas pats "apsaugoti ir išgelbėti tautą". Neteko girdėti, kad dėl ginklų fondo būtų nukentėjęs švietimas. Jeigu šis bendradarbis tiek nukentėjo, kad neįmoko net protingiau parašyti, tai ar nebus toks pirmas įvykis.

Gerai, kad spauda atspausdino

LF' pėmo paskirstymo davinius ir išvardino tuos, anot "Draugo" bendradarbio "šykštuolius ir neususigaudėlius, kam pinigai reikalingi". Dar kartą prisiminė juos: dr. J. Valaitis, kom. pirminkas, dr. K. Ambrozaitis, inž. V. Kutkus ir JAV CV atstovai kun. J. Borevičius, J. Kavaliūnas ir A. Šantaras. Pats esu LF narys, (kad ir su šimtinė iš pensijos), šioms žmonėms reikiu pilną pasitikėjimą, kad jie darbą atliktų objektyviai ir sąžiningai ir nenukreipė nė vieno cento savo užmačiams. Būtų kitaip, jei toks "Draugo" bendradarbis būtų ten pakliuvęs. Tada pinigai gal tikrai būtų nuėję knygų viršeliams (turinys negi taip svarbu!). Kiek žinau, gerų rašytojų knygos išperkamoms greitai ir net negalima kai kurių begauti. Žinoma, vargas tiems "rašytojams" kurie, parafrazuojant "Draugo" bendradarbių, tik rašo ir rašo visai nesirūpindami kaip rašo, palikdami tuos gražius viršelius išpardavimui. Ir "Draugo" bendradarbis klausia: "Kokia tada jo sėjos prasmė?" Pilnai sutinku su jo klausimu.

Nebeminėsiu nukreiptų ginklų į senuosius ateivius, mokytojus, vaikus jie bent dalinai buvo "Naujienoje" iškelti. Dr. Pemkus "Naujienoje" lyg ir stengėsi pateisinti k. brd. straipsnį sakydamas, kad gal per klaidą pateko ne į juokų skrydį. Nenorėčiau su jo teorija sutikti. Gal greičiausiai tai "Draugo" kultūrinio priedo principinė ar dogmatinė linija šitaip informuoti ir šviesti savo skaitytojus. Kol kas dar neteko matyti klaidų atitaisymo. Greičiausiai vaikai nemėgins apsiginti nuo tokio užpuolimo, bet nuostabu, kad nepasirodo nei kiti užpuolėji, kaip, pavyzdžiui, bent vienas senųjų ateivių atstovas, bent vienas mokytojas, lietuvių LF vadovybė, bent vienas senelis,

kuriuos LF parėmė jų darbams realizuoti (prof. Skardžių ar prof. Ivinskis).

"Draugo" bendradarbis šneka analogijomis. Ir man prisiminė viena analogija iš dar vaikystėje skaityto "Don Kichoto". Baisiai narsus buvo: kovojo ne tik su malūnais, kiaučiais, avimis, bet ir daugybę kitų baidyklų, lygiai panašiai kaip "Draugo" bendradarbis kovoją prieš šešis nuožmius padarus už savo dulcinėją. J. V.

Dėl Informacijos seminaro

LAISVOJI TRIBUNA

"Naujienu" 37 nr. tilpęs J. Vč. rašinys apie balandžio 19 d. ruošiamą Informacijos seminarą ir V. Braženo paskaitą buvo suiktas ne tik su dideliu susidomėjimu bei pritarimu, bet ir sukėlė kai kurių abejonių. Viena iš jų — tai ar rengėjų komitetas nebandytų likti nuolatiniu organu ir, ar jo dabartiniai užsiuimajai derinasi su mūsų veiksnių veiksmais. Abejonėms nėra pagrindų, nes komitetas yra susitelkęs tik šiam vienkartiniam reikalui, daugumoje iš organizacijų informacijos pareigūnų ir darbuotojų, kad turėtų garantuoti gerą seminaro pasisekimo išnaudojimą jau esamų sambūrių ribose bei ateinantį tūkštą esamiems veikėjams.

Tą pat aiškiai pasako ir seminaro tikslas: "Sutelkti norinčius ir galinčius masinei informacijai. Pasidalinti mintimis, patyrimu, technika ir galimybėmis. Pasiryžti masiniam pasipriešinimui prieš žalingas nuotakas Lietuvai, pavergtom tautoms, Amerikai. Paruošti talčininkus veiksmų bei organizacijų Informacijos centrams ir paskiram veikimui".

P. F. Lukas

JONAS AUGUSTAITIS

LIETUVOS - LENKIJOS UNIJA

JOS PASEKMĖS IR ATRŪGOS

Praeitis — metmenys ir išpėjimas ateičiai

23

Užsienio reikalų ministerijos du patarėjai Lietuvos reikalams, buvo iš Lietuvos, jau minėtas Koscialkowski, kilęs nuo Panėvėžio ir Perkowski — nuo Telšių iš Džiuginėnų dvaro prie žemaičių piliakalnio Džiugo. (Jo vienas brolis menininkas ir sesuo gyveno ir Lietuvos laikais Džiuginėnuose, žinomi meno mėgėjai ir liekanų rinkėjai, jie paįsūdavo senus lietuviškus žuolus, vaizduodamas juose dvasių gūžtas.) Varsuvoje, Zemės banke buvo apie 50% iš Lietuvos kilusių tarnautojų, kurių dalis dar mokėjo kalbėti lietuviškai. Privačiame priėmime pas Becko sekretorių p-lę Juchniewiczówną, kilusią iš Šiaulių, josios dviejų kambarių butė, buvo sukiesta virš 20 asmenų, — daugumas išėjusių iš Lietuvos, nuo Šiaulių žemaitijos, kurių dalis dar kalbėjo lietuviškai. Visų šių žmonių buvo didelis noras santykių su Lietuva, ne tik svajonė ten nuvykti ir savas gimtines, bet ir susitvarkyti ten paliktų reikalus (dvarų centruose), kai išvykdami manė tuoj sugrįžti ir kai po uždarymo sienos, tekdavo atliktinai per advokatus, o kartais ir atvažiuoti aplink, per Rygą (Latviją). P-lė Juchniewiczównė man sakė, kad po susisiekimo atidarymo, ji nuvyktų iš Šiaulių bučiuosiant miesto gatvių akmenis (mano supratimu neįdomaus miesto), kuriame ji praleido savo jaunas dienas (Maršalas Pilsudskis, jos pareikimu, buvo josios dėdė).

Lietuvos pusėje ne vieno aukštojo valdininko, profesoriaus, mokytojo bei karininko, brolio, ar kiek tolimesnis giminaitis, dirbo anojė pusėje — Lenkijos naudai...

Visi jie norėjo gerų santykių su Lenkija, o kai-

kurie, jei jau ne unijos, tai bent glaudesnių valstybių santykių. Bekylant — gi Hitlerio galybei Lenkijos vakaruose ir begresiant nustoti koridoriaus ir kitų užimtų iš Vokietijos žemių, Beckas norėjo sudaryti iš Rytų mažųjų valstybių prieš Reichą užtvartą, nuo šiaurės iki pat pietų, vadovaujant Lenkijai, kurios gintų Lenkijos suverenumą ir sulaukytų Reicho ekspansiją į Rytus. Lietuva turėjo sudaryti tos užtvartos vieną grandį ir kartu su visais ginti Lenkijos reikalus. Todėl, ultimatumo tikslas — be gerų valstybių santykių (įtraukti ar priversti Lietuvą) ginti Lenkiją nuo gresiančio Vakarų kaimyno pavojaus...

Dėl to pirmas žingsnis šiam planui vykdyti buvo normalių diplomatinių santykių atnaujinimas su Lietuva. Šitam reikalui Beckas, be abejonės, turėjo pritarimą Lenkijos visuomenės, o taip pat ir Lietuvos lenkiškosios politikos šalininkų su Smetona — Lozaričiu priešakyje. Pirmas žingsnis pavyko — atnaujinti santykius ultimatumo būdu. Kaip sekėsi Beckui poultimatumo priėmimo įtraukti Lietuvą į Lenkijos gyvenimą pamatysime kiek vėliau.

ULTIMATUMO ISDAVAS

Apie ultimatumo išdavus — po normalių santykių su Lenkija sudarymo rašo Merkelis knygoje "Antanas Smetona" ir tą patį kartoją Budreckis minėdame "Aidų" straipsnyje pusl. 177. Jis rašo, kad "lenkų ministras Kaune Charwatas remonstravo Lietuvos vyriausybei, kam Lietuvos nauja konstitucija, paskelbta gegužės 12 d. (1938 m. J. A.) Lietuvos sostinė kelbė Vilnių." "Gegužės 18 Vilniuje lenkai uždarė Lietuvos mokslo draugiją, jos mokslo rinkinius konfiskavo, Vilniaus krašte prasidėjo smarkesnis lietuvių kultūrinės veiklos persekiojimas". Lenkijos pasiuntinys Kaune E. Charwatas "gegužės 3. lenkų tautinės šventės proga, Metropolitio viešbučio salėje pasiuntinybės personalui ir svečiams suruošė iškilmingus pietus, kurių metu savo kalbą baigė tostu: Kad mes, Rzeczpospo-

litos pasiuntinys Lietuvoje, taptume kogeičiausiai Kauno vaivadija!"

Po tokio Charwato pareiškimo, jis turėjo būti paskelbtas "persona non grata" ir iš Lietuvos išvarytas. Tačiau Smetona to nepadarė. Bet Smetona išvarė 1939 m. iš Lietuvos Vatikano nuncių ark. Riccardo Bartoloni, už daug metkesnės reikšmės pareiškimą, ir vien už tai, kad jis, sveikindamas Ateitininkų konferenciją Kaune, pasakė dalyviniams palankią kalbą, kuri nepatiko Smetonai. Ar gerb. kun. Stasys Yla, nežiūrint to (ir kitų antibažnytinių veiksnių), vis laiko Smetoną dideliu krikščionių kataliku? Ir Latvijos pasiuntinys buvo išvarytas iš Lietuvos per 48 val., kai jis pareiškė, kad dėl Lietuvos politikos Liepojaus uostas neturi transporto, kuris prieš 1-į pasaulinį karą ėjo į jį Liepojos - Romos geležinkelio.

"Pagaliau lapkričio 25 Lenkijos vyriausybė priverė (m. pbrkt) uždaryti Vilniui vaduoti sąjungą, turėjusią apie 25.000 narių ir apie 700.000 jos fondo remėjų, Vilniaus pasų savininkų. Lietuvos vyriausybė buvo priversta (m. pbrkt. J. A.) uždrausti lietuviams varyti propagandą už Vilniaus gražinimą" (pusl. 177). O Merkelis dar sako: "ir vienos ir kitos organizacijos (Vilniui Vaduoti Sąjungos ir Fondo remėjų J. A.) nariu buvo ir pats A. Smetona" (pusl. 500). Tai tokias davė ultimatumo priėmimo išdavus Lietuvos, kaip rašo patys to vyriausybės žygio teisintojai (Budreckis - Merkelis). Iš čia matome, kad tuoj po ultimatumo priėmimo ir dar nebaigtų normalių santykių sudarymo (ultimatumas priimtas kovo 19, susisiekimo konferencija ėjo balandžio mėn.), gegužės mėn. pradžioje Kaune prasidėjo Chorwato akcija prieš Lietuvą, o Vilniuje?

Vilnijos pusėje lenkai uždarinėjo lietuviškas organizacijas, jie turėjo jėgos naikinti toliau lietuvių Vilniuje. Bet kas ir kaip priverė (kaip A. Budreckis rašo — Lietuvoje uždaryti Vilniui Vaduoti Sąjungą ir Vilniaus pasų fondą? Negi antro ultimatumo ruoš-

mas Lietuvai?! O gal geroju buvo vėl slapta susitarę padaryti? Kaip?! Geroju sutikti uždaryti Lietuvoje organizaciją Lenkijos naudai, kurios Smetona, Valstybės Prezidentas buvo garbės narys, arba uždrausti agituoti už Vilnių, kada jis įrašytas kaip sostinė ir suverenės Lietuvos valstybės konstituciją. Ar tai galima?!

Šitą tačiau dalinai paaiškina ir pats Budreckis paskutiniame savo straipsnio skirsnyje, būtent: "Iki 1938 m. pabaigos spaudimui iš Hitlerio Vokietijos engė tiek lietuvius, tiek lenkus. Lietuvių ir lenkų karinės vadovybės sudarė kontaktą lapkričio mėn. pabaigoje. Buvo pasitarimai pasirašyti nepuolimo sutarčiai 1939 m. pavasarį. 1939 kovo mėn. vidury lietuvių paskyrė konsulą Vilniuje" (Budreckis pus. 177).

Išėina, kad jau tais pačiais 1938 m., po ultimatumo priėmimo, rudenį — lapkričio mėnesį — tarėsi (žinoma slapta) lietuvių ir lenkų karinės vadovybės (ir susitarė), nes sutarė jau 1939 m. pavasarį pasirašyti nepuolimo sutartį, t. y., pagalbos sutartį Lenkijai ir Lietuvai nuo nacių užpuolimo gintis. O dėl to, visai suprantama, buvo reikalinga išlyginti visas lietuvių — lenkų diferencijas, visus nesusipatimus. Todėl, tame pačiame 1938 m. lapkričio mėnesį, kai lietuvių lenkų karinės vadovybės tarėsi dėl pagalbos sutarties, (kaip rašo Budreckis) lenkai "priverė" uždaryti Lietuvoje Vilniui vaduoti sąjungą ir uždraudė Vilniaus fondą, o taip pat sustabdyti propagandą už Vilniaus gražinimą, nes visai suprantama, kad šios diferencijos kludė kartu su lietuviams susitarti prieš galimą nacių puolimą, pirmon eilėn dėl Lenkijos, dėl koridoriaus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. A. GERUTIS CHICAGOJE

Penktadienio vakarą Jaunimo Centre įvyko pristatymas visuomenei naujosios anglų kalba knygos "Lithuania 700 Years", kurią parašė keli autoriai, o redagavo Dr. Albertas Gerutis, gyvenantis Šveicarijoje. Tuojau po knygos ir jos redaktoriaus pristatymo buvo Dr. Geručio paskaita tema "Europa europiečio akimis". Publikos prisirinko pažymėtinais daug ir visa tokia, kuri ir knygomis domisi ir nori žinoti, ką apie Europą šiandien patys europiečiai kalba, o Dr. Gerutis, būdamas diplomatinėje tarnyboje tokia me gyvame Europos centre kaip Berne, Šveicarijoje, tokiai temai geriausiai tiko ir ją labai gyvai, įžvalgiai ir įdomiai nupasakojo. Peržvelgęs pavienius Europos valstybių ir jų blokų bei organizacijų šiandieninę situaciją, kalbėtojas ilgiau sustojo prie mums labiausiai rūpimų perspektyvų anapus užlaidių, už dangų bei gėdos sienų, kur Sovietų Rusijos ant molio kojų sulipdytas ir jos vadovautas raudonasis konglomeratas galimas skaityti nebesulopomai sugriuvęs. Kinijos nebekantravimas dėl iš jos apgaule ir jėga išplėstų Azijos žemių, reiškia daug gilesnę tarp šių dviejų kološų konflikto priežastį negu kokie ten Brežnevo ir Mao "principai". Prelegentas baigė optimistine nota, kad visos padėties perspektyvoje ir Lietuvos pavergimui artėja galas.

Idomiausia buvo pats knygos pristatymas, ką atliko inž. Jurkūnas, pirma suminėdamas knygoje pastebėtus vieną kitą klaidelę ir praleidimą, o paskui ją ir autorių pelnytai išgirdamas.

Šitaip knygą leidžiant, kuomet autoriai yra išsiskleidę visam pasaulyje, redaktorius už 5,000 mylių Europoje, o spaustuvė Amerikoje, trūkumai neišvengiami, ką ir pats pristatytojas ir redaktorius pastebėjo. Bet kadangi knyga, atrodo, neužilgo bus leidžiama antra laida, tai redaktorius pastabas ir patarimus rūpestingai susižymėjęs užtikrino, kad sekančioje laidoje klaidos bus pataisytos ir praleidimai papildyti.

Knyga, kuri kiek prie jėgimo buvo sukrauta, visa išpirkta. Ji yra 476 puslapių, didoko 6x9 inčų su viršum formato, storais drobiniais viršais ir aukso įspaudais viršeliais ir P. Jurkūnas puoštu aplanku. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, spaudė Stepo Zobarsko Manyland Books, Inc., New Yorke, redagavo Dr. A. Gerutis.

Turinys: Redaktoriaus žodis, Raphael Sealey įžanga, Jono Puzino: Lietuvos valstybės (Nation) pradžia; Juozo Jakšto: Lietuva iki I Pasaulinio karo; Alberto Geručio: Nepriklausoma Lietuva; Algirdo Budreckio: Lietuvos rezistencija 1940—1952 ir Pastangos išlaisvinti Lietuvą iš užsienių; Stasio Lozoraičio: Lietuvos išlaisvinimo galimybės; plati bibliografija knygų apie Lietuvą (13 puslapių).

Gresia mokytojų streikas

Chicago mokytojų unijos pirmininkas John Desmond pareiškė, kad ateinančių rugsėjo mėnesį gali įvykti mokytojų streikas, jei mokyklų superintendantas James Redmond vykdys savo planuojamą mokytojų sumažinimą dėl lėšų stokos.

"Aš negrasinu streiku", jis pasakė, bet tik galvoju, kaip mokytojai jausis, jei 7000 jų kolegų bus atleisti ir klasės padaugintos pridėdant nuo 5 iki 10 mokinių į kambarį". Be to mokytojai turį gauti algų pakėlimą arba jie patys ateinančių rudenį negrįš į mokyklas.

TRUMPAI

— Dr. Albertas Gerutis, atvykęs iš Šveicarijos ką tik išleistas knygos "Lithuania 700 Years" reikalais, penktadienį lankėsi Naujienų redakcijoje, kur be kt. dirba jo Klaipėdos laikų kolega J. Pr. Sveičias jau šį savaitgalį grįš į New Yorką, iš kur netrukus išskrenda į savo pamėgtą Šveicariją. Ypač prašė perduoti jo geriausių linkėjimus Dr. P. Grigaičiui, kuris kadaise studijavo tame pačiame Berno universitete, kuriame vėliau iki mirties gyveno Dr. P. Grigaičio studentavimo laikų draugas Dr. Jurgis Šaulys ir dabar Dr. Gerutis pats gyvena.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

LITE MACHINE OPERATOR
Experienced
Good Pay Permanent Position
Modern Office Good Working Conditions
Excellent Transportation
SPEED-O-PRINT CORP.
1801 LARCHMONT
1/2 Block South of Irving Park
Phone 477-2000, Ext. 216

MEN - WOMEN
FULL OR PART TIME
DAYS AND NIGHTS
Good starting salary.
Paid Hospitalization & other fringe benefits.

JACK IN THE BOX DRIVE-THRU RESTAURANT
5945 N. CLARK
334-9606

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMAS MARQUETTE PARKE GERAI EINANTIS BIZNIS, VALGYKLA TULPĖ.
2447 W. 69th STREET
Tel. GR 6-9504 ir HE 4-4758

PERSONAL
Asmenų ieško

PAIESKAU PETRO POČIAUS, pasakiniu laiku gyvenusio Floridoje. Prašo atsiliepti Linytė Pociūtė tel. 312-243-3422, 224 Maplewood, NORTH LAKE, ILL. 60164

— *Lietuvių Suvalkiečių D-jos* susirinkimas įvyko kovo 26 d. Hollywoodo salėje. Jį tvarkė pirm. A. Burbienė. Valdybos nariai pranešė apie savo veiklą. Nutar. sekr. Eng. Strungienė buvo išvykusi į Kaliforniją. Ją pavadavo McNamee Mickėvičiūtė, fin. sekretorė. Komisija (B. Žemgūlienė, P. Bellens ir Vengeliauskienė) rūpinasi pavasarinio parengimo darbais. Jis bus gegužės 3 d. Hollywood salėje. Išdin. A. Gintneris įteikė Amerikos Liet. Tarybai auką dr-jos vardu \$25. Buvo priminta nariams, kad ligoninėje esant bus duodama tik gėlė, bet ne pinigais, kaip kiti norėtų.

— *Sol. Valentino Kojelienės* koncertą, kuris įvyksta gegužės 4 d. Chicago miesto centre — Orkestra Hall salėje — globoja Balfo Chicago apskrities valdyba. Bilietai jau platinami. Prieš pat Velykas Jaunimo Centre buvo sudarytas platesnio masto komitetas. Štai jo sąstata: B. Čiurienė, S. Endrijonienė, St. Semėnienė, K. Liseckienė, B. Navickienė, O. Zailskienė, M. Kriaučūnienė, B. Kožicėnė, A. Rūgytė, E. Oželienė, St. Dziugienė, Alb. Dzirvonas, V. Šimkus, A. Gintneris, A. Nakas, V. Tallat Keipša, K. Bružas, J. Žadeikis, kun. Jz. Vaišnyš, SJ, K. Repšys, Jz. Mackevičius ir kiti. Buvo sudarytos papildomos komisijos ir išrinktas vykd. komitetas.

— *Balfo Chicago* apskrities vėjauš metu aukojusių sąrašai jau baigiami sudaryti. Jie artimiausiu laiku bus paskelbti spaudoje. Apskrities susirinkime buvo pageidauta, kad sąrašai būtų sugrupuoti atskiromis vietovėmis, o ne bendra tvarka, kaip buvo planuojama daryti, todėl reikėjo viską pertvarkyti pagal daugumos skyrių atstovų pageidavimus.

— *Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara* paskyrė į ALT valdybą, vietoj pasitraukusio dėl laiko stokos Illinois kongresmano Frank Savicko, advoka-

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

SHORT ORDER COOK
Fast & experienced.
Apply
3357 WEST 51st STREET

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

SHIP FITTERS AND BURNERS
(1ST CLASS ONLY)
MACHINIST, OUTSIDE
1ST CLASS
Apply Employment Dept.

Brewer Dry Dock Co.
2945 Richmond Terrace
STATEN ISLAND, N. Y.
An Equal Opportunity Employer

CLERK - TYPIST
Permanent. Good salary. Apply
PACIFIC CAR & FOUNDRY CO.
4401 W. 44th PLACE
See Mr. GROMALA
254-6950

HOUSEKEEPER
For 5 motherless children, 4 in school.
Room and board plus good salary.
Call
637-4979 or
AR 6-6963

COOK FOR RECTORY
Five day week, daily, 11 A. M. to 7 P. M. Top salary, speak some english.
For more information
RO 4-0615
Between 9 A. M. to 5 P. M. daily.

WOMEN NEEDED
• SECRETARY - STENO
• CLERK - TYPIST
• GENERAL OFFICE HELP
To handle duties in Alcoa's west suburban Sales Office. (Broadview). Good salary & fringe benefit Program. Pleasant surroundings.
Call D. K. HIGGINS 344-5225

OFFICE WORK
\$450 To \$525 TO START
Company will train in administrative & supervisory duties.
Should type.
ALUMNI
7644 W. NORTH AVE. 456-1200
Open Nightly until 8 P. M.

ANTRA TARNAITE
Gyventi vietoje. Lake Forest. Rekomendacijos ir patyrimas reikalingi. Dviem žmonėms. Aukščiausias atlyginimas. Kalbėti kiek angliskai.
234-9111 arba
943-2563 collect.

BILLER - TYPIST
Experience helpful but not essential, 5 day week. Many company benefits. Apply in person or call:
Mr. LICKO 378-6867
FEDDERS NORGE DIST. INC.

CLERICAL — SWITCHBOARD
Salary and age open. Typing, record posting, variety of duties. Exp. or will train. Must have pleasant personality and good phone presentation. Hours 9 to 5. 5 day week.
Call 243-0800

VIREJA
Lengvas virimas palięsusiai porai. Nereikia kito darbo. Pareigos nuo 11:30 ryto iki 7:30 vak. \$2.75 iki \$3,000 į valandą. North Lake Shore Dr. Rekomendacijos ir kiek angliskai.
Skambinti ROGER NULTON
FR 2-7362

BILLER - TYPIST
Exp. helpful but not essential. 5 day week. Many Co. benefits. Apply in person or call:
Mr. LIEKO 378-6867
FEDDERS NORGE DIST. INC.

lą John T. Zurį. Teisėjas Zūris, ilgametis ALTos veikėjas, žymiai sustiprins ALT centro jėgas.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WORK & LIVE IN FLORIDA
Excellent openings for —
AIR-CONDITIONED
MECHANICS
Experienced — Light, Residential and Commercial. Ideal living & working conditions. Service, Install & Maintenance background required. TOP WAGES — excellent company and fringe benefits. Permanent year round employment. (20 year old company). Excellent employment record.

AIR - COMFORT INC.
2030 HARVARD ST.
SARASOTA, FLORIDA 33577

DRIVERS TRACTOR & TRAILER
PERMANENT WORK
Experience Not Necessary
Paid Training Period
Must Be 24 Years Or Older
Interviews To Be Conducted:
MONDAY, APRIL 14th
9:00 A. M.
— No Phone Calls —
APPLY IN PERSON

McLEAN TRUCKING CO.
10280 So. HARLEM AVE.
BRIDGEVIEW, ILLINOIS
An Equal Opportunity Employer

RELIABLE MALE HELP WANTED
Apply in person between 9 and 12.

DRESSEL'S BAKERY
6630 So. ASHLAND AVE.
CHICAGO, ILL 60636
An equal opportunity employer

JANITORIAL \$2.40 PER HOUR
JANITORIAL GENERAL FACTORY
Good health. Willing to work. Excellent previous attendance record.
PLOCHMAN, INC.
2743 W. 36th PLACE
254-8989

DRIVERS City - Road
To operate company owned equipment.
254-4747

FRIGIDWAY CARTAGE CO.
4500 W. 44th PLACE

DŽIANITORIAI REIKALINGI VYRAI
pilnam laikui namų priežiūros darbai, kartu šlavimui ir plovimui.
5 DARBO DIENOS SAVAITĖJE.
Valandos: 4 P. M. — 12 (nakties). Visi kompanijos papirminiai, įskaitant 20% prekmės nuolaidą, ligoninę ir gyvybės apdraudą. Apmokėtos atostogos ir šventės, plus pelno dalinimasis. Reikia kalbėti angliskai.
Kreiptis į personalinį skyrių 7 aukšte.

CHAS. A. STEVENS & Co.
25 N. STATE STREET
FOOD SERVICE MANAGERS AND ASSISTANT MANAGERS
National Food Service Company has openings locally and out of town.
CALL
352-3412
Monday thru Friday 9 A. M. to 3 P. M.
For appointment.
An equal opportunity employer

DRIVER SALESMEN
Due to our ever increasing volume we need neat, conscientious men to staff our sales force. Pleasant outdoor work offering our nationally famous ice-cream to our millions of Chicagoland customers. High commission rate. Better than average earnings. We train you and furnish established routes, uniforms and sales cars. No investment required. Age, no barrier. Apply daily.

GOOD HUMOR CORP.
4825 W. ARTHINGTON ST.
An Equal Opportunity Employer

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASEIKIMA BIZNYJE

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

SKUBIAI PARDUODAMAS Marquette Parko apylinkė 10 metų senumo 2 aukštų, 2 butai po 4 1/2 kamb., namas. Įrengtas rūšys, 2 atskiros šildymo sistemos, 2 mašinų garažas.
ARTI MARQUETTE PARKO, 6 kamb., mūrinis namas. Gazo šiluma, garažas, žemi takasai. Tuojau galima užimti.

J. BACEVIČIUS - BELL REALTY
6455 So. KEDZIE AVENUE TEL. PR 8-2233

PERKAME, PARDUODAME, MAIŪNOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454

GERI NAMAI
1 1/2 AUKSTO NAMAS. Modernūs 6 ir 5 kambariai. Karpetai. Kabinėtų virtuvė. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūsų, \$27,500.
DIDELIS 6 KAMB. MŪRAS. 1 1/2 vonios. Gazu šildymas. 2 auto mūro garažas. Arti 72 California. \$28,400.
12 BUTŲ, 2 aukštų mūras. Prižiūrėtas. Apie \$14,000 pajamų. Garažas. Marquette Parke. \$80,000.
6 KAMB., 6 metų švediškas namas. 2 vonios, karpetai, air cond., intercom. — Mūro garažas. Platus lotas. \$34,000. Turime raktus.
DVEJŲ BUTŲ, didelis namas (2x5). Platus lotas, garažas. Marquette Parke. \$20,800.
MŪRINE 1 aukšto, plati rezidencija. 2 vonios. Mūro garažas. Prie Maria High. Gazu gyventi. \$24,900.
PAJAMŲ MŪRAS. 5 ir 3 kambariai. Visi nauji įrengimai. Arti 60-tos California. \$21,000.
LOTAS DVIEM BUTAMS, 30 pėdų, prie Marquette Parko. Pigus.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standardinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

WESTERN AUTO SERVICE
Body, Fender work and welding.
Tel. LA 3-1790
STEVE SCERBA
4318-20 So. Western Ave.

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS
INCOME TAX SERVICE
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RERepublic 7-1941

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State, Farm, Fire and Casualty Company

VLADAS SIMAITIS
apskaičiuoja pajamų mokesčius — Income tax lietuviams, informuoja apie namų pirkimą, pardavimą, paskola ir kita.
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus
r. RUDIS Tel. CL 4-1050

Kas nori šių metų gegužio 26 dieną su Rask-Rasčiausku važiuoti į Vilnių, Rygą, Maskvą, Romą ir kitas vietas, tai prašomas neatidėliojant pas mus užsiregistruoti, nes vietų nedaug.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiamė kelionių dokumentus ir visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateinančiais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

HIGH RATES
4.75% Per annum on regular Savings
5.25% Per annum on investment bonus
Savings Insured to \$15,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 3-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujimų prekių labai prelinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tokią SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI